

Παρουσίαση του Προγράμματος Δράσης της Κυβέρνησης για τη Νέα Γενιά

Ομιλίες των:

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

Πρωθυπουργού

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΑΡΣΕΝΗ

Προέδρου Διυπουργικής Επιτροπής για τη Νεολαία -
Υπουργού Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων

ΠΕΤΡΟΥ ΣΦΗΚΑΚΗ

Γενικού Γραμματέα Νέας Γενιάς

11-21-1968
 KINGS LUMBER
 10000 46 - 10602 - 10000
 100 10602 - 10000

Ζάπτειο, 30 Νοεμβρίου 1998

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης παρουσίασε σήμερα το μεσημέρι ενώπιον της Διυπουργικής Επιτροπής για τη Νεολαία, το Πρόγραμμα Δράσης της Κυβέρνησης για τη Νέα Γενιά. Συγκεκριμένα, ο Πρωθυπουργός είπε:

Ακριβές απομαγνητοφωνημένο κείμενο

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι και φίλες, θα ξεκινήσω την παρέμβασή μου με μια προσωπική εμπειρία. Θυμάμαι όταν είχα τελειώσει το στρατό βρέθηκα σε σπίτι κάποιων γνωστών μου και ένας πιο ηλικιωμένος μου είπε: "Είναι η ωραιότερη ηλικία".

Μέσα μου δεν αισθανόμουν καθόλου έτσι. Δεν ξέρω ποιοί συγκεκριμένα ήταν οι λόγοι, η καταπίεση στο στρατό γιατί τότε, εκείνη την εποχή ο στρατός ήταν αρκετά διαφορετικός από σήμερα ή πολύ διαφορετικός από σήμερα, το αναχρονιστικό περιβάλλον στο πανεπιστήμιο και στην πνευματική ζωή εκείνης της εποχής, η αποξένωση ίσως από μια κοινωνία η οποία δεν ενδιαφερόταν γι' αυτά τα οποία ενδιαφερόμουν εγώ και πολλοί άλλοι στην ίδια ηλικία και θα έλεγα προπαντός η αβεβαιότητα για τη δουλειά, για το μέλλον της ζωής, το άγχος αν θα μπορούσε να ανταποκριθεί κανείς στις προκλήσεις, οι οποίες υπήρχαν.

Η αίσθησή μου ήταν ότι μπορεί να ήμουν νέος και να είχα δυναμισμό, αλλά τα προβλήματα φαίνονταν τεράστια και καταπιεστικά. Και πιστεύω αυτή την αίσθηση τη δική μου τη συμμερίζονταν τότε και πολλοί άλλοι με τους οποίους μιλούσα και πολλοί άλλοι που στο μεταξύ σταδιοδρόμησαν και έγιναν γνωστοί όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο.

Το συμπέρασμα είναι ότι η νεολαία, οι νέοι, χρειάζονται να φαίνεται ο κόσμος ανοιχτός, να έχουν την αίσθηση ότι η κοινωνία τους στηρίζει, να έχουν την αίσθηση ότι δεν μπαίνουν σε ένα κόσμο ο οποίος είναι γκρίζος, χωρίς διεξόδους, σε έναν κόσμο ο οποίος τους επιφυλάσσει μόνο αρνητικά.

Αντίθετα, η ζωή πρέπει να συνοδεύεται με αισιοδοξία. Και γι' αυτό με τους συναδέλφους εδώ που έχουν εργαστεί γι' αυτό το πρόγραμμα που παρουσιάζουμε σήμερα, εδώ και πολύ καιρό έχουμε συζητήσει και σε επίπεδο Υπουργικού Συμβουλίου, ότι πρέπει να ξεκινήσουν δράσεις για τη νεολαία, έστω με μικρά μέσα, με τα περιορισμένα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας να δώσουμε το μήνυμα, το σύνθημα ότι μας ενδιαφέρει η νεολαία, μας ενδιαφέρει να ξεκινήσουμε κάποια προγράμματα τα οποία να δίνουν αυτό το μήνυμα της αισιοδοξίας.

Είναι στην αρχή ίσως, όχι τόσο πολλά, όχι τόσο συγκλονιστικά, αλλά είναι όμως προγράμματα τα οποία μπορούν να σηματοδοτήσουν ότι εμείς θέλουμε μια άλλη προσέγγιση στα προβλήματα τα οποία έχουν οι νέοι άνθρωποι. Γιατί πιστεύουμε ότι η νεολαία αποτελεί την πιο ευαίσθητη

ηλικιακή ομάδα στην κοινωνία. Οι έρευνες οι οποίες έχουν γίνει δείχνουν αυτό που έζησα κι εγώ, ότι περισσότεροι από 7 στους 10 νέους πιστεύουν ότι η σημερινή εποχή είναι πιο δύσκολη απ' ό,τι ήταν άλλες εποχές για τους νέους.

Πιστεύουν, επίσης, ότι δεν υπάρχει σιγουριά για το μέλλον. Έχουν άγχος και αβεβαιότητα. Γιατί αυτό; Γιατί ιδίως τώρα υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στην αγορά εργασίας, υπάρχει η απειλή της ανεργίας και ιδίως σε όσους έχουν τελειώσει τα πανεπιστήμια ή τα ΑΕΙ η αβεβαιότητα αν θα βρουν δουλειά, υπάρχει η συζήτηση γύρω από όλα τα θέματα της κοινωνικής ασφάλισης, της βεβαιότητας σε σχέση με τις εξελίξεις της εργασίας και τα νέα δεδομένα σε ένα περιβάλλον παγκοσμιοποίησης, νέα δεδομένα που δείχνουν ότι η κοινωνία είναι πολύ πιο απαιτητική.

Εκεί που παλιά το απολυτήριο του λυκείου αρκούσε για να ανοίξουν πολλοί ορίζοντες ξέρουμε σήμερα ότι δεν υπάρχει κάτι τέτοιο πια, ή πολύ περιορισμένα, ότι χρειάζεται το πανεπιστήμιο, ότι χρειάζονται εξειδικεύσεις, ότι κι αν δεν πας στο πανεπιστήμιο που είναι μια δυνατότητα που έχει στέρεες προοπτικές, χρειάζονται όμως εξειδικεύσεις κι άλλες γνώσεις, ξέρουμε όλοι ότι χρειάζονται περισσότερα.

Παράλληλα, η οικογένεια δεν παίζει το ρόλο που έπαιζε άλλοτε. Η οικογένεια έδινε κατευθύνσεις, συμπαραστεκόταν. Σήμερα η οικογένεια δίνει και λιγότερες κατευθύνσεις, οι κατευθύνσεις έρχονται από αλλού και δεν είναι πια η παλιάς μορφής οικογένεια, η μεγάλη οικογένεια που σε κάθε περίπτωση συμπαραστέκεται. Το κάθε μέλος της έχει και τα δικά του προβλήματα.

Είναι οι μεγάλες πόλεις, η Αθήνα πολλές φορές μια άψυχη πόλη, η οποία δεν βοηθά στο να ζήσεις μαζί με άλλους, η κοινωνική συμβίωση είναι όλο και πιο προβληματική. Κι άλλα σύγχρονα προβλήματα, το AIDS, τα ναρκωτικά, το αλκοόλ.

Το νέο τοπίο το οποίο καλούμαστε όλοι μαζί να αντιμετωπίσουμε είναι όλο και πιο περίπλοκο και έχει όλο και περισσότερα προβλήματα. Όλοι αυτοί είναι λόγοι για να υπάρξει μια πολιτική για τη νέα γενιά. Κι εμείς ως κυβέρνηση θέλουμε να τονίσουμε εδώ ότι πιστεύουμε, πως το μέλλον της χώρας εξαρτάται από το μέλλον της νέας γενιάς.

Οι περισσότερες πολιτικές αποφάσεις, αν και ρυθμίζουν θέματα τα οποία προκύπτουν στη διαχείριση της καθημερινής ζωής, θέματα τα οποία είναι αντικείμενα διαφόρων απόψεων και αντιπαράθεσης ανάμεσα σε κοινωνικές ομάδες, είναι θέματα τα οποία αφορούν τη νέα γενιά, τους νέους.

Αυτή τη στιγμή έχει ξεκινήσει μια συζήτηση στην Ελλάδα για το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και η συζήτηση αυτή είναι κατ' εξοχήν - αν και σχετίζεται με συντάξεις, δηλαδή κάτι που πολλές φορές ο νέος ούτε καν

σκέπτεται- σχετίζεται όμως με τους νέους γιατί η ρύθμιση η οποία θα γίνει θα είναι ρύθμιση που μπορεί να μεταθέτει το βάρος στους νέους, μπορεί να μεταθέτει την ευθύνη για την πραγματοποίηση των όποιων λύσεων σ' αυτούς που θα δουλέψουν αργότερα και γι' αυτό έχει μεγάλη σημασία.

Εμείς δεν θέλουμε ρυθμίσεις τέτοιες - και αυτό όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση είναι μια αρχή μας - οι οποίες θα δημιουργήσουν δυσκολίες για το αύριο. Αυτό είναι όμως ένα παράδειγμα πώς η πολιτική που αποφασίζουμε σήμερα είναι μια πολιτική που καθορίζει το αύριο και για όλους όσους έχουν σήμερα πολύ μικρότερη ηλικία από εκείνους που παίρνουν τις αποφάσεις.

Εμείς πιστεύουμε ότι μια κυβέρνηση η οποία είναι ευαίσθητη στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου οφείλει να δίνει ιδιαίτερη σημασία σε εκείνους που θα κληθούν να αναλάβουν τις ευθύνες του αύριο.

Οι νέοι είναι εκείνοι οι οποίοι έχουν περισσότερο ενδιαφέρον και τους οποίους αφορούν περισσότερο οι αποφάσεις μακροπρόθεσμου χαρακτήρα. Αυτοί εκπροσωπούν το μακροπρόθεσμο συμφέρον της χώρας. Και γι' αυτό εμείς πιστεύουμε ότι οι νέοι είναι οι φυσικοί σύμμαχοί μας σε κάθε προσπάθεια μεταρρύθμισης, αλλαγής και εκσυγχρονισμού της κοινωνίας.

Κάθε προσπάθεια που έχει σκοπό να βελτιώσει αυτή τη λειτουργία της κοινωνίας που υπάρχει σήμερα, να κάνει μια κοινωνία με περισσότερη δικαιοσύνη, ανθρωπιά και αποτελεσματικότητα. Εμείς πιστεύουμε, επίσης, ότι η νέα γενιά αποτελεί το σημαντικότερο ανθρώπινο πόρο για την ανάπτυξη, είναι το κλειδί για την πρόοδο και την κοινωνική αλλαγή. Και κάθε επένδυση για τη νέα γενιά αποτελεί επένδυση για το μέλλον.

Κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλοι, με το πρόγραμμα δράσης για τη νέα γενιά έχουμε ως κύρια επιδίωξη να βοηθήσουμε στην προσωπική ολοκλήρωση του κάθε νέου ανθρώπου. Να έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει αυτό που θέλει, να πραγματοποιήσει εκείνο το οποίο φαντάζεται ότι ανταποκρίνεται στις ικανότητές του και στις βλέψεις του.

Για να πραγματοποιήσουμε αυτό, την υποστήριξη στην προσωπική ολοκλήρωση, θέτουμε τρεις βασικούς στόχους. Να δώσουμε περισσότερες ευκαιρίες στους νέους, να προωθήσουμε τη συμμετοχή των νέων στα κοινά και οι νέοι άνθρωποι να έχουν περισσότερη αυτονομία. Και ας έρθω στο πρώτο, που είναι οι περισσότερες ευκαιρίες στους νέους.

Περισσότερες ευκαιρίες στην απασχόληση, περισσότερες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, περισσότερες ευκαιρίες στην οικονομική ζωή, στην κοινωνική, στην πολιτιστική ζωή. Όταν λέμε δε περισσότερες ευκαιρίες δεν σκεπτόμαστε τα βολέματα, ή τις πελατειακές εξυπηρετήσεις. Εμείς θέλουμε περισσότερες ευκαιρίες για να δοκιμάσει ο κάθε νέος και να δοκιμαστεί.

Και προσπαθούμε σε κάθε τομέα να δημιουργήσουμε τέτοιες ευκαιρίες. Θα αναφέρω μερικά παραδείγματα. Βρισκόμαστε αυτή τη στιγμή στη διαδικασία να πραγματοποιήσουμε το σχολείο πολλαπλών διαδρομών. Παλιά το σχολείο είχε μία διαδρομή, την ακολουθούσες, πετύχαινες και προχωρούσες. Δεν πετύχαινες, δεν προχωρούσες πια και έμενες στο περιθώριο.

Αυτό δεν είναι λογικό. Πρέπει να έχεις τη δυνατότητα να δοκιμάσεις, αν δεν πετύχεις να ξαναδοκιμάσεις ή αν στη διαδρομή δεν θέλεις να προχωρήσεις, να περιμένεις και να προχωρήσεις αργότερα. Και στο σχολείο πρέπει να υπάρχουν περισσότερες διαδρομές και στην ανώτατη εκπαίδευση πρέπει να υπάρχουν περισσότερες διαδρομές και ποτέ κανέναν δρόμο, μα ποτέ, δεν πρέπει να κλείνει οριστικά.

Αυτή είναι μια βασική αρχή ενός νέου εκπαιδευτικού συστήματος και μια αρχή της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, την οποία πραγματοποιούμε τώρα.

Επίσης, ένα άλλο παράδειγμα είναι το πρόγραμμα: "Νέοι στην ενεργό ζωή για την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση". Είναι αρχή ότι για να πιάσεις μια δουλειά πρέπει να δοκιμάσεις. Μπορεί να σου πηγαίνει μια δουλειά, μπορεί να σου πηγαίνει άλλη δουλειά. Πρέπει να έχεις αυτή τη δυνατότητα και να απασχοληθείς αμειβόμενος και όμως, αφού απασχοληθείς αμειβόμενος να έχεις τη δυνατότητα να ακολουθήσεις και άλλη πορεία.

Αυτό το πρόγραμμα το οποίο είναι ένα πρόγραμμα που έχει ξεκινήσει το Υπουργείο Εργασίας, παρέχει αυτή τη δυνατότητα. Έχουμε προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των νέων. Χρηματοδότηση, στήριξη για να δοκιμάσουν τη δική τους δουλειά.

Θα το πω και αργότερα, όλο και περισσότεροι θέλουν να είναι αυτόνομοι, θέλουν να έχουν τη δυνατότητα να βρουν μόνοι τους το δικό τους δρόμο. Κι εμείς θέλουμε να τους στηρίξουμε σ' αυτή την προσπάθεια.

Εχω μιλήσει για τους νέους αγρότες, έχουμε ειδικά προγράμματα για τους νέους αγρότες και θέλω, τέλος, να αναφερθώ στην ανάγκη μιας συστηματικής πληροφόρησης, για να είναι σε θέση οι νέοι να αξιολογήσουν τα μέσα τα οποία τους προσφέρονται και να τα αξιοποιήσουν.

Γιατί βέβαια τίποτα δεν μπορεί να γίνει αν δεν μάθεις τι υπάρχει. Κι ένα σημαντικό στοιχείο στο πρόγραμμά μας είναι να πληροφορήσουμε όλους να ξέρουν τι προσφέρεται. Εμείς πιστεύουμε ότι οι νέοι δεν είναι αδιάφοροι, γιατί λέγεται πολλές φορές ότι οι νέοι σήμερα αδιαφορούν. Κάθε άλλο μάλιστα θα έλεγα, δεν αδιαφορούν καθόλου.

Δεν ενδιαφέρονται για εκείνα που πιστεύουν οι μεγάλοι στην ηλικία ότι πρέπει να ενδιαφέρονται. Έχουν τα δικά τους ενδιαφέροντα. Είναι απαιτητικοί. Και επειδή είναι απαιτητικοί γι' αυτό πρέπει να τους προσφέρουμε αυτά τα οποία ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις τους.

Υπάρχει μια εκδοχή για τα κοινά, μια κυρίαρχη εκδοχή. Αυτή η κυρίαρχη εκδοχή πολλές φορές δεν γίνεται αποδεκτή. Και είναι πιστεύω αυτό απόλυτα φυσιολογικό ένας νέος κόσμος που έρχεται δεν συμβιβάζεται με τον παλιό κόσμο που υπάρχει. Και αυτός είναι και ο μοχλός της αλλαγής, ο μοχλός της μεταρρύθμισης, του εκσυγχρονισμού, ο μη συμβιβασμός, η αναζήτηση του νέου και αυτό πρέπει να έχουμε υπόψη μας και πρέπει να εξασφαλίζουμε συνεχώς αυτή την αναζήτηση του άλλου και να χαιρετίζουμε την αναζήτηση του άλλου. Αυτά, ως προς τις ευκαιρίες.

Ο δεύτερος μεγάλος στόχος είναι η ενίσχυση της συμμετοχής των νέων στα κοινά. Θέλουμε να υπάρχει συμμετοχή. Κάθε ιστορική φάση έχει τον τύπο της δικιάς της συμμετοχής. Πριν από την δικτατορία, μετά τη δικτατορία η συμμετοχή ήταν κυρίως πολιτική. Επειδή τότε τα κεντρικά προβλήματα ήταν πολιτικά προβλήματα, η δημοκρατία, η ελευθερία.

Αυτή τη στιγμή δεν είναι πια τα κεντρικά προβλήματα τα ίδια που ήταν άλλοτε. Δεν είναι προβλήματα δημοκρατίας και ελευθερίας, στον ίδιο, πολύ μεγάλο βαθμό που ήταν τότε. Αλλά υπάρχει ανάγκη συμμετοχής και πιστεύω ότι όλο και περισσότεροι νέοι θέλουν συμμετοχή.

Από τις έρευνες οι οποίες έχουν γίνει, στην Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται ότι οι μισοί από τους νέους στην Ευρώπη ανήκουν σε εθελοντικές οργανώσεις ενώ 7 στους 10 νέους στην Ελλάδα δηλώνουν διατεθειμένοι να συμμετάσχουν ενεργά στη δράση μιας εθελοντικής οργάνωσης.

Και υπάρχουν πολλές μορφές δραστηριοτήτων σε μη κυβερνητικές οργανώσεις, π.χ. για την προστασία του περιβάλλοντος όπως είναι η GREENPEACE, για τα δικαιώματα του ανθρώπου όπως είναι η Αμνηστία, αλλά και σε πολλές περιοχές για τα τοπικά συμφέροντα, πολιτιστικοί σύλλογοι οι οποίοι αναπτύσσουν δραστηριότητες.

Η κοινωνία των πολιτών που θέλουμε, η κοινωνία που έχει πολίτες με αυτονομία, πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις, είναι μια κοινωνία που στηρίζεται σε αυτή την εθελοντική παρουσία, σ' αυτή την πρωτοβουλιική δραστηριότητα την οποία αναπτύσσουν οι πολίτες.

Και γι' αυτό πιστεύουμε ότι θα πρέπει να στηρίξουμε τη συμμετοχή στην κοινωνική δράση, και βεβαίως και στην πολιτική δράση. Αλλά θέλω να τονίσω, όχι μονάχα στην πολιτική δράση. Θέλουμε να βοηθήσουμε για να ξεπεραστεί η παρουσία μόνο μέσα από τυποποιημένες δραστηριότητες και με τον ξύλινο λόγο ο οποίος χαρακτηρίζει ορισμένες δραστηριότητες.

Το τρίτο σημείο του προγράμματός μας, είναι η αυτονομία των νέων. Μίλησα και πριν, ότι χρειάζεται στον κόσμο τον οποίο δημιουργούμε, περισσότερη αυτονομία, περισσότερες ικανότητες, αλλά και περισσότερη ελεύθερη κρίση γιατί εμείς δεν θέλουμε η κοινωνία να αποτελείται από μία μάζα ανθρώπων οι οποίοι είναι όλοι ομοιόμορφοι, οι οποίοι ακολουθούν τα ίδια πρότυπα, οι οποίοι πορεύονται τον ίδιο δρόμο.

Θέλουμε ο καθένας να έχει τη δικιά του προσωπικότητα, και αυτό σημαίνει ότι από πολύ μικρή ηλικία πρέπει να βοηθάμε την ανάπτυξη αυτής της ιδιαίτερης προσωπικότητας, να έχει ο καθένας έναν αυτόνομο και διακριτό ρόλο.

Το όραμα που έχουμε για την Ελλάδα, είναι ένα όραμα όπου η νέα γενιά με αυτή την ιδιαιτερότητα, καθορίζει τις εξελίξεις. Και γι' αυτό με το πρόγραμμά μας προωθούμε όλες τις δράσεις εκείνες οι οποίες πιστεύουμε ότι μπορούν να δώσουν αυτονομία στη νέα γενιά.

Όλα αυτά φίλες και φίλοι, είναι, μπορεί να πείτε, γενικά και ωραία. Τι συγκεκριμένο έχουμε να πούμε και τι καινούριο κάνουμε; Εγώ δεν θα αναφερθώ στις λεπτομέρειες του προγράμματος. Εγώ, θέλω πρώτα απ' όλα να τονίσω ότι το πρόγραμμα το οποίο παρουσιάζουμε έχει μια καθολικότητα. Είναι ένα σχέδιο δράσης, το οποίο αφορά περισσότερους τομείς, καλύπτει περισσότερους τομείς.

Το πρόγραμμα αυτό έχει συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους. Είναι 13 τομείς προτεραιότητας, 65 ενέργειες και 160 ειδικευμένα μέτρα. Και αυτά συγκροτούν, πιστεύω, μια πολιτική για τη νέα γενιά η οποία αφορά πολλές πλευρές. Το πρόγραμμα αυτό έχει κόστος 425 δισεκατομμύρια και σε αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται τα κονδύλια της παιδείας. Και μπορεί να αφορά -και ελπίζουμε να αφορά- βαθμιαία 1.150.000 νέους.

Το πρόγραμμα, έχει επίσης συγκεκριμένη άποψη για το πως θα βοηθήσουμε την δραστηριοποίηση της νέας γενιάς. Είπα και πριν ότι θα ενθαρρύνουμε τον εθελοντισμό, θα υποστηρίξουμε την κοινωνία των πολιτών, θα θεωρήσουμε -και θεωρούμε- ότι το κράτος δεν έχει υποχρέωση να παρεμβαίνει σε όλα, γιατί παλιά υπήρχε αυτή η άποψη, όπου δραστηριότητα για τη νέα γενιά αμέσως και κάποιος κρατικός Οργανισμός ή κάποια κρατική δραστηριότητα. Όχι. Θέλουμε μία συμπληρωματική σχέση προς τις οργανώσεις των νέων.

Και πέρα απ' όσα ανέφερα, για πρώτη φορά καταγράφονται και ορισμένα θέματα τα οποία αποτελούν προτεραιότητες της πολιτικής μας και πιστεύουμε ότι είναι σημαντικά. Ο ελεύθερος χρόνος, πρώτα απ' όλα. Ο ελεύθερος χρόνος είναι ένας χρόνος όπου μπορεί να ολοκληρωθεί και να διαμορφωθεί η προσωπικότητα του νέου ανθρώπου.

Γι' αυτό χρειάζονται ιδέες για τον ελεύθερο χρόνο, δυνατότητες απασχόλησης για τον ελεύθερο χρόνο. Απασχόλησης δημιουργικής και όχι βέβαια μέσα στο πλαίσιο της εργασίας. Ο ελεύθερος χρόνος να υπάρχει και για περισσότερη ελευθερία, αλλά και για περισσότερη ανάπτυξη της προσωπικότητας.

Μίλησα για την επιχειρηματικότητα των νέων και την αυτοαπασχόληση, ως εναλλακτική μορφή απασχόλησης. Μίλησα για την πληροφόρηση των νέων ως δικαίωμα, με την ανάπτυξη ενός δημοσίου συστήματος πληροφόρησης. Και θέλω να αναφέρω και τη συμμετοχή των νέων σε διεθνές, ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο, με συγκεκριμένους, σύγχρονους και ευέλικτους θεσμούς.

Ο κόσμος σήμερα, το έχουμε πει κατά κόρον, δεν περιορίζεται πια στον τόπο μάς, για εμάς, αλλά και για εμάς παίζουν οι άλλες χώρες έναν τεράστιο ρόλο. Ολοι ξέρουμε τη σημασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οικονομική πολιτική τη σημασία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς να ξέρουμε τι είναι ο κόσμος γύρω, τι είναι η Ευρώπη, τι είναι τα Βαλκάνια, ποιές είναι οι ευαισθησίες στις άλλες χώρες, τι περιμένουν οι νέες γενιές εκεί, τι περιμένουν αυτοί με τους οποίους θα συνεργαστούμε.

Και γι' αυτό ακριβώς, πρέπει να τους γνωρίσουμε. Και μία συνιστώσα αυτού του προγράμματος, είναι αυτή η γνωριμία, είναι η μόνιμη ανταλλαγή. Παλιά, ιδίως όσον αφορά το Πανεπιστήμιο, υπήρχαν έντονες ενστάσεις για την ανταλλαγή, γιατί ήταν καθοδηγούμενα -έτσι έλεγαν- αυτά τα προγράμματα. Αυτές οι ενστάσεις όμως, ήταν ενστάσεις κλειστές στην πραγματικότητα.

Αν δεν ξέρεις τον γύρο σου, δεν μπορείς να έχεις παρουσία, δεν μπορείς να αντλήσεις διδάγματα, εμπειρίες, γνώσεις και δεν μπορείς να μεταφέρεις διδάγματα, εμπειρίες, γνώσεις. Και η δύναμη της νέας γενιάς και η δύναμη της Ελλάδας εξαρτάται από το να αντλήσουμε και να μεταφέρουμε.

Κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλοι, ξέρετε ότι πολλές φορές τα σχέδια μένουν στα χαρτιά. Και αυτό έχει γίνει με πολλά σχέδια στο παρελθόν, και αυτά τα σχέδια δεν πρέπει να μένουν στα χαρτιά. Και γι' αυτό έχουμε διαμορφώσει και ένα χρονοδιάγραμμα, τότε αρχίζουμε και κάθε μήνα έχουμε την έναρξη εφαρμογής συγκεκριμένων και ορατών μέτρων.

Θα δώσω μερικά παραδείγματα. Το 1999 είναι το έτος της επιχειρηματικότητας των νέων. Είπα, εξήγησα γιατί δίνουμε σημασία στην επιχειρηματικότητα. Και μέσα σε αυτό το χρόνο θα ξεκινήσουν τα προγράμματα υποστήριξης και χρηματοδότησης.

Είπα επίσης πριν, ότι έχει σημασία το σύστημα πληροφόρησης. Στην διετία του 1999 και του 2000, θα αναπτύξουμε το σύστημα πληροφόρησης. Ήδη έχει γίνει η αρχή με 14 κέντρα, τα οποία λειτουργούν στην Ελλάδα. Και θα υπάρχουν περισσότερα, για να δίνουν αυτή την πληροφόρηση η οποία είναι αναγκαία.

Τέλος, μέσα στις επόμενες μέρες, η Κυβέρνηση, το αρμόδιο Υπουργείο, θα ανακοινώσει ένα σύνολο μέτρων για τον ελεύθερο χρόνο, τη νεανική δημιουργία και τον πολιτισμό, που αφορά χιλιάδες νέους σε ολόκληρη τη χώρα. Είναι ένα σύνθετο πρόγραμμα, έκφρασης και δημιουργίας.

Φίλες και φίλοι, τελειώνοντας αυτή την παρένθεση, θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω ότι έχουμε το αίσθημα του χρέους απέναντι στη νέα γενιά. Οφείλουμε να δώσουμε περισσότερες ευκαιρίες, να ανοίξουμε νέους δρόμους. Εμείς, πιστεύουμε ότι οι νέοι συμβάλλουν όσο μπορούν καλύτερα, στην πρόοδο της χώρας με τον λόγο, με τον αντίλογό τους, με τη δημιουργικότητά τους, με την φαντασία τους.

Η ελευθερία τους, η δυνατότητα να δράσουν, είναι εκείνη που κατοχυρώνει και τη δικιά μας ελευθερία και τη δικιά μας δυνατότητα να δράσουμε, που ανοίγει και σ' εμάς προοπτικές. Η δικιά τους προοπτική, είναι εκείνη που δημιουργεί και τη δικιά μας προοπτική και η ιστορία το έχει δείξει, το πολύ απτό παράδειγμα είναι το Πολυτεχνείο.

Το πρόγραμμα της Κυβέρνησης: "Η νέα γενιά στη πρώτη θέση", είναι πάνω απ' όλα ένα άμεσο σχέδιο δράσης. Θέλουμε να κινητοποιήσουμε όλες τις δυνάμεις που έχει η Πολιτεία, τις δυνάμεις που έχει η κοινωνία μας, με στόχο να έχουμε μια γενιά που είναι υπερήφανη για τη χώρα, μια γενιά η οποία είναι δημιουργική, μια γενιά η οποία δίνει δύναμη σε όλους μας και δημιουργεί την ισχυρή Ελλάδα. Σε αυτή την κατεύθυνση, θα βοηθήσει αυτό το πρόγραμμα. Σε αυτή την κατεύθυνση θα δουλέψουμε, γιατί είναι το μέλλον της χώρας. Ευχαριστώ.

Ακολουθώς το λόγο έλαβε ο Πρόεδρος της Διυπουργικής Επιτροπής για τη Νεολαία, Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Γεράσιμος Αρσένης:

Αγαπητοί φίλοι και φίλες, ακριβώς ένα χρόνο πριν, το Νοέμβριο του '97, ο κ.Πρωθυπουργός συγκρότησε ένα διυπουργικό όργανο που έχω την τιμή να προεδρεύω, για να αντιμετωπίσει συντονισμένα τα προγράμματα που αφορούν στη νεολαία. Υπήρχε τότε ένα έλλειμμα αξιοπιστίας, αν ένα ακόμα συντονιστικό όργανο θα αποδώσει έργο, ή αν το έργο του θα μείνει στα χαρτιά.

Εμείς ακολουθήσαμε το δρόμο της δουλειάς και όχι των πολλών δηλώσεων. Το διυπουργικό όργανο δούλεψε σκληρά, συντόνισε τη δουλειά που γίνεται σε ολόκληρο το δημόσιο τομέα και σε συνεργασία και με οργανώσεις νέων και το πρόγραμμα στις γενικές του γραμμές το παρουσίασε σήμερα σε σας ο κ.Πρωθυπουργός και ο κ.Σφηκάκης σε λίγο θα σας πει κάποιες λεπτομέρειες αυτού του προγράμματος.

Μένουν πολύ λίγα λόγια για μένα να πω. Πρώτα απ' όλα για το θέμα του συντονισμού. Το συντονισμό εμείς δεν τον βλέπουμε απλώς μια συζήτηση για καλύτερη και πιο αποτελεσματική δράση των πολιτικών που ακολουθεί η κυβέρνηση στους διάφορους τομείς και αφορούν στη νεολαία.

Είναι μια σημαντική διάσταση, αλλά το συντονισμό τον βλέπουμε με μια πιο δυναμική έννοια. Θέλουμε να δούμε, να μελετήσουμε και να αξιολογήσουμε όλες τις άμεσες και έμμεσες επιδράσεις των δραστηριοτήτων της πολιτείας στους νέους. Και θέλουμε με την αξιολόγηση αυτή να καταλήξουμε σε συγκεκριμένα συμπεράσματα και σε προτάσεις για να προωθηθεί το θέμα της νεολαίας.

Όπως ξέρετε, για να περάσει από το ελληνικό Κοινοβούλιο ένα νομοσχέδιο χρειάζεται η έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, που μελετά τις επιπτώσεις των νομικών ρυθμίσεων στα οικονομικά του κράτους. Φιλοδοξούμε και εμείς, με τη δουλειά που έχουμε αρχίσει, να αξιολογούμε κάθε δράση της πολιτείας για τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στους νέους, για να υπάρχει μια ουσιαστική αξιολόγηση των δράσεων και της παραλείψεως της πολιτείας σ' αυτό τον ευαίσθητο τομέα.

Το γεγονός ότι έχει αποφασιστεί ότι μία φορά το χρόνο θα συζητηθεί σε ειδική συνεδρίαση στη Βουλή η ετήσια έκθεση δράσεων για τη νεολαία, σηματοδοτεί την προτεραιότητα που δίνουμε σε μια συντονισμένη και συγκροτημένη αντιμετώπιση του θέματος.

Αλλά η συντονισμένη αυτή δράση της κυβέρνησης στον ευαίσθητο χώρο της νεολαίας δεν μπορεί να γίνει χωρίς διάλογο και χωρίς συνεργασία με τις εκφράσεις και τις οργανώσεις των νέων.

Ο κ.Πρωθυπουργός σας είπε ότι εμείς βαδίζουμε σ' αυτό το χώρο με βάση την αρχή της αυτονομίας των νέων, γι' αυτό η πολιτεία είναι διατεθειμένη, σεβόμενη την αυτονομία των οργανώσεων και των πρωτοβουλιών των νέων, να βοηθήσει τις οργανώσεις αυτές, τις θεσμικές αναπτύξεις των πρωτοβουλιών των νέων με νομικά μέσα, με οικονομικές ενισχύσεις και νομίζω προς αυτή την κατεύθυνση θα μπορούσα να αναφέρω μερικά παραδείγματα, όπως τη συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Νεότητας, τα Νομαρχιακά Συμβούλια σε δημοτικό επίπεδο και τη δικτύωση των οργανώσεων των νέων με άλλους θεσμούς, που έχουν θεματική σχέση με τα θέματα της νεολαίας.

Αλλά θα ήθελα τελικά -κι αυτή είναι η τελευταία παρατήρηση που θέλω να κάνω- να μπω στο περιεχόμενο του θέματος που αφορά γενικά τους νέους. Είναι αυτονόητο ότι η πολιτεία σε κάθε εποχή πρέπει να φροντίζει για το μέλλον της πολιτείας, για το μέλλον του έθνους, άρα να φροντίζει και για τη νέα γενιά.

Αυτή την εποχή, όμως, το θέμα έχει μια ιδιαιτερότητα. Ακριβώς επειδή γίνονται κοσμογονικές αλλαγές στον κόσμο μέσα στο χώρο της παραγωγής, μέσα στην τεχνολογία και στο χώρο της κοινωνίας, η κοινωνία του αύριο δεν θα είναι η ίδια με την κοινωνία του χθες.

Εχουμε ευθύνη να ετοιμάσουμε τη νεολαία όχι για να αναπαράγει τον κόσμο, την κοινωνία και την παραγωγή που ξέρουμε και που ισχύει σήμερα, αλλά για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις μιας νέας κατάστασης, με νέες συνθήκες και στο χώρο της παραγωγής και στο χώρο της λειτουργίας της κοινωνίας.

Είναι για το λόγο αυτό που το θέμα της νεολαίας παίρνει μια ιδιαίτερα σημαντική διάσταση. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, που δεν άρχισε χθες, έχει αρχίσει εδώ και ενάμιση χρόνο, αποσκοπεί ακριβώς στο να προετοιμάσει τη νεολαία να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις.

Θα ήταν έγκλημα, πιστεύω, εάν καλλιεργούσαμε ψευδαισθήσεις στη νεολαία λέγοντας ότι η επανάληψη των παλαιών εμπειριών των άλλων γενεών θα ήταν ικανοποιητικές προϋποθέσεις για να αντιμετωπίσουν το μέλλον. Το μέλλον δεν θα επιβραβεύσει την αργομισθία, το μέλλον δεν θα επιβραβεύσει την ήσσονα προσπάθεια.

Το μέλλον θα είναι ανταγωνιστικό και θα επιβραβεύσει πρωτοβουλίες των νέων που στηρίζονται στη γνώση, στην αυτοπεποίθηση και στην αλληλεγγύη. Αυτά τα νέα στοιχεία μπορεί και πρέπει να τα δώσει μια νέα παιδεία, που θα ανοίξει τους ορίζοντες στη νεολαία να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις αλλά και τις ευκαιρίες, όχι με φόβο αλλά με αυτοπεποίθηση.

Φυσικά όταν ανοίγεται ένας καινούργιος χώρος υπάρχουν και φόβοι, υπάρχουν και αντιρρήσεις, υπάρχουν και ενδοιασμοί. Αυτά, όμως, είναι θέματα διαλόγου και η πολιτεία, η κυβέρνηση είναι πάντα ανοιχτή σε διάλογο σε όλα τα επίπεδα, στο επίπεδο της σχολικής μονάδας σε όλους τους χώρους και πιστεύω ότι και η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς μπορεί να φιλοξενήσει χώρους για συζήτηση, πάνω σε θέματα προβληματισμού όσον αφορά τη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος, που θα δώσει μια θετική προοπτική και στα οράματα, αλλά και στα προγράμματα των νέων.

Προς αυτή την κατεύθυνση προσπαθούμε να συντονίσουμε όλες τις προσπάθειες της κυβέρνησης κι επειδή συνήθως μιλάμε για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι, μιλάμε για τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν στο μέλλον, εγώ θα ήθελα να πω ότι πρέπει να τονίσουμε, επίσης και τις μεγάλες ευκαιρίες που παρουσιάζονται στη νεολαία, ευκαιρίες που οι παλαιότερες γενιές δεν είχαν και δεν νομίζω ότι έχουμε να φοβηθούμε τίποτε, αρκεί να είμαστε καλά εξοπλισμένοι να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις και να αδράξουμε τις μεγάλες ευκαιρίες που μας παρουσιάζονται μπροστά.

**Ακολουθώς το λόγο έλαβε ο Γενικός Γραμματέας Νέας Γενιάς
κ.Πέτρος Σφηκάκης:**

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι, από την δικιά μου μεριά θα σας παρουσιάσω με μεγαλύτερη λεπτομέρεια, όχι όμως εξοντωτική ελπίζω, το περιεχόμενο του προγράμματος που τις βασικές του αρχές παρουσίασε μόλις προηγουμένως ο Πρωθυπουργός και ο υπουργός Παιδείας.

Μπαίνω κατευθείαν στο θέμα. Τί σημαίνει μια σύγχρονη πολιτική για τους νέους. Για μας σημαίνει ουσιαστικά ένα σύνθετο πλέγμα ευκαιριών και ευχερειών που παρέχεται στους νέους, για να δημιουργήσουν και να πετύχουν, να συμμετάσχουν ισότιμα στην πολιτική, κοινωνική και οικονομική ζωή. Να αναπτύξουν δηλαδή μια αυτόνομη και ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Να ζήσουν τελικά καλύτερα.

Το τρίπτυχο "περισσότερες ευκαιρίες - συμμετοχή - αυτονομία", στο οποίο αναφέρθηκε προηγουμένως ο Πρωθυπουργός, συμπυκνώνει τους στόχους της πολιτικής μας και του προγράμματος. Θέλουμε δηλαδή να ανοίξει ο κάθε νέος το δικό του δρόμο προς την ενηλικίωση, κάνοντας το μεγάλο άλμα από το προστατευμένο περιβάλλον της οικογένειας στην ανοιχτή κοινωνία και την αγορά.

Ανοίγω εδώ μια παρένθεση, θα μου επιτρέψετε, για να υπογραμμίσω ότι σε κάθε περίπτωση, αποφασιστικό σημείο είναι η δημιουργία θεσμών και δυνατοτήτων πραγματικής έκφρασης και συμμετοχής των ίδιων των νέων, ώστε η παρουσία τους στη ζωή της χώρας να είναι συνεχής και θετική, χωρίς να εξαντλείται σε εκτονωτικές εκρήξεις κατά περιόδους.

Αυτό άλλωστε πιστεύω ότι είναι και το μήνυμα και των πρόσφατων μαθητικών κινητοποιήσεων. Θα ήταν λάθος να πιστέψει κανείς ότι μια τέτοια κινητοποίηση γίνεται μόνο για τις αλλαγές στην παιδεία, αυτή είναι η αφορμή. Υπάρχουν όμως βαθύτερες αιτίες.

Τα αγόρια και τα κορίτσια που μετέχουν στις κινητοποιήσεις αυτές, ανεξάρτητα από το πόσο γνωρίζουν ή δεν γνωρίζουν, εκφράζουν ακόμη και με ακραίο τρόπο την ανάγκη μιας ολόκληρης γενιάς να ακουστεί, να παίξει ρόλο, να βρει διέξοδο και βέβαια την επιθυμία να ικανοποιηθούν ορισμένα αιτήματα.

Αλλά στη ρίζα των νεανικών εκρήξεων σε ολόκληρη την Ευρώπη και στην Ελλάδα, βρίσκονται ο ανταγωνισμός, η ανασφάλεια, η πίεση, όσα δηλαδή χαρακτηρίζουν την ζωή μιας γενιάς, που κυριαρχείται από το άγχος, που δυσπιστεί και οργίζεται, που θέλει κάτι περισσότερο ή κάτι διαφορετικό, ακόμα και αν δεν ξέρει τί ακριβώς.

Κλείνω αυτή την παρένθεση και επανέρχομαι στο ζήτημα της πολιτικής για τη νέα γενιά. Τι μας λένε οι ίδιοι οι νέοι; Αν πιστέψουμε τις σχετικές έρευνες στην Ελλάδα και αλλού, απ' την μια πλευρά υπάρχει η άρνηση. "Αφήστε με ήσυχο" μας λένε. "Δεν σας εμπιστεύομαι", μοιάζουν να απαντούν οι νέοι σήμερα, απευθυνόμενοι γενικά στους πολιτικούς και κοινωνικούς θεσμούς.

Είναι χαρακτηριστικό ότι 9 στους 10 νέους πιστεύουν ότι οι κυβερνήσεις στην Ελλάδα γενικά ασχολούνται με τους νέους λιγότερο απ' όσο πρέπει ή καθόλου. Υπάρχει όμως και η θετική διάσταση. Οι νέοι απαιτούν συγκεκριμένες θετικές πράξεις, απορρίπτουν την κατάχρηση λέξεων, διεκδικούν μία πολιτική του μέτρου και του έργου και ταυτόχρονα καταγράφεται μια αυξημένη διαθεσιμότητα συνεισφοράς.

Θέλω να βοηθήσω, θέλω δράση, θέλω να ανήκω σε ένα σύνολο, είναι μερικές από τις απόψεις που έχουν ευρεία αποδοχή στη νέα γενιά σήμερα. Επιχειρούμε να απαντήσουμε στις προσδοκίες των νέων και τις ανάγκες της χώρας με το πρόγραμμα δράσης για τη νέα γενιά που παρουσιάζεται σήμερα.

Το πρόγραμμα υιοθετεί μια ολιστική και διατομεακή αντίληψη για την πολιτική για τη νεότητα. Θεωρεί δηλαδή ότι οι πολιτικές υπέρ των νέων θα πρέπει να ενσωματώνονται σε όλους τους τομείς της κυβερνητικής πολιτικής. Όλα τα θέματα αφορούν και σχετίζονται με τους νέους.

Μπορεί να είναι μια άποψη που δημιουργεί ενθουσιασμό για τις προοπτικές που διανοίγονται, δεν είναι ωστόσο αυτονόητη, ούτε και χωρίς κινδύνους. Πρακτικά μιλώντας, η πολιτική για τους νέους μπορεί εύκολα να χαθεί στη γενικότητα και το πλήθος των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε κάθε φορά και να απορροφηθεί από τις άλλες πολιτικές προτεραιότητες κατά περίπτωση.

Για να αποφευχθεί αυτός ο κίνδυνος, το πρόγραμμα προδιαγράφει μια πολιτική που είναι ταυτόχρονα ευρεία, καλύπτει δηλαδή όλο το φάσμα της ζωής της χώρας, αλλά και συγκεκριμένη, για να αποφευχθεί η ασάφεια και ο εκφυλισμός.

Περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα 13 τομείς προτεραιότητας, που υποδιαιρούνται σε 65 ενέργειες και 160 εξειδικευμένα μέτρα. Όλα αυτά μαζί υπηρετούν ένα ολοκληρωμένο σχέδιο. Τι συμπέρασμα βγαίνει βλέποντας αυτούς τους 13 τομείς; Πριν απ' όλα βέβαια ότι δεν είμαστε προληπτικοί. Όσες φορές και αν αλλάξαμε στη διάρκεια της δουλειάς αυτών των μηνών τη διάρθρωση του προγράμματος, πάντα 13 μας έβγαιναν τα κεφάλαια, έτσι για να ξορκίσουμε το κακό.

Επί της ουσίας όμως, τα κεφάλαια του προγράμματος υπακούουν στην εξής λογική: Πρώτα απ' όλα έχουμε τα μεγάλα θέματα. Αναφερόμαστε

δηλαδή στα μείζονα προβλήματα που απασχολούν τους νέους και αφορούν το μέλλον τους. Πρόκειται για τα δύο πρώτα κεφάλαια, την παιδεία και την απασχόληση που είναι αυτοτελείς τομείς, με ολοκληρωμένες κυβερνητικές παρεμβάσεις, όχι μόνο στο πλαίσιο του προγράμματος, αλλά γενικότερα στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής.

Δεύτερο. Έχουμε τη νεανική διάσταση σε παραδοσιακούς τομείς πολιτικής. Δηλαδή επιλέγουμε ευρύτερες θεματικές ενότητες πολιτικής και αναδεικνύουμε τη νεανική τους διάσταση, μάλιστα με μια νεωτεριστική προσέγγιση όσο και όπου αυτό είναι δυνατόν.

Πρόκειται για τα κεφάλαια που αναφέρονται στους νέους στην περιφέρεια και όχι μόνο στους νέους αγρότες, αλλά κυρίως στους νέους αγρότες, την υγεία, τον κοινωνικό αποκλεισμό, τον αθλητισμό σε συνδυασμό με την Ολυμπιάδα του 2004, την ποιότητα ζωής.

Και τρίτη μεγάλη ομάδα έχουμε τις συγκριτικά, τις σχετικά νέες πολιτικές. Δηλαδή αυτοτελείς ενότητες πολιτικής που αφορούν κυρίως ή αποκλειστικά τους νέους. Αυτό μπορεί να είναι και το πλέον πρωτότυπο μέρος του προγράμματος, αν και από τα άλλα κεφάλαια δεν λείπουν φυσικά οι νέες ιδέες και οι καινούργιες προσεγγίσεις.

Πρόκειται για τα κεφάλαια που αναφέρονται σε συγκροτημένες πολιτικές που αφορούν στη νεανική επιχειρηματικότητα, τη συμμετοχή, την πληροφόρηση, τον ελεύθερο χρόνο, τα δικαιώματα των παιδιών και των νέων, καθώς και την πολιτική στο διεθνή χώρο.

Όλα αυτά μαζί συγκροτούν τις 13 μεγάλες ενότητες πολιτικής. Δεν πρόκειται βέβαια να αναφερθώ σε κάθε μία απ' αυτές. Φαντάζομαι ότι για κάθε τομέα και στο επίπεδο των μέτρων που προβλέπονται στο πρόγραμμα, θα μπορούσε να γίνει μία ξεχωριστή συζήτηση.

Θα αναφερθώ ενδεικτικά σε 4 μόνο απ' αυτά τα 13 κεφάλαια του προγράμματος, δίνοντας μια ένδειξη των θετικών αποτελεσμάτων που φέρνει ο συντονισμός, ο συνδυασμός και η καινοτομία στην εφαρμογή πολιτικών για τους νέους.

Συγκεκριμένα: Πρώτα απ' όλα για τη νεανική επιχειρηματικότητα. Καθώς ένα ολοκληρωμένο σχέδιο εθνικής πολιτικής για την απασχόληση βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη με το πρόγραμμα: "Νέοι στην ενεργό ζωή", η νεανική επιχειρηματικότητα αναδεικνύεται συμπληρωματικά σε έναν επιπλέον άξονα της στρατηγικής για την απασχόληση.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις Ηνωμένες Πολιτείες, αυτοί που κάθε χρόνο αποφασίζουν να ξεκινήσουν μια ιδιωτική επαγγελματική δραστηριότητα, είναι περισσότεροι απ' αυτούς που αποφασίζουν να παντρευτούν.

Σχεδιάσαμε μια σειρά μέτρων για την προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας των νέων, ως μέσο προώθησης της τοπικής ανάπτυξης, αλλά και ως τρόπο έκφρασης των ατομικών ταλέντων και δυνατοτήτων. Δεν είναι μόνο μια πολιτική που στοχεύει στη μείωση των ποσοστών της ανεργίας.

Είναι μια πολιτική που επαναπροσανατολίζει την απασχόληση από αγώνα αύξησης των δεξιοτήτων, σε καθημερινό αγώνα δημιουργίας και απελευθέρωσης της δυναμικής των νέων ανθρώπων. Και στο πλαίσιο αυτό αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες σε τέσσερις άξονες.

Πρώτον Στην ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος και της επιχειρηματικής παιδείας.

Δεύτερον Στην παροχή κινήτρων για τη δημιουργία και την ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων.

Τρίτον Στην υποστήριξη των νέων επιχειρηματιών. Και

Τέταρτον Στη διαμόρφωση φιλικού εξωτερικού περιβάλλοντος.

Μέτρα για παράδειγμα όπως η δημιουργία εικονικών επιχειρήσεων στα λύκεια, ο επαγγελματικός προσανατολισμός, οι σχολικοί διαγωνισμοί επιχειρηματικής ιδέας, οι επιδοτήσεις έναρξης και λειτουργίας νέων επιχειρήσεων, καθώς και η ανάπτυξη ενός δικτύου θυρίδων νεανικής επιχειρηματικότητας που οι πρώτες εγκαινιάζονται το Φεβρουάριο, όλα αυτά μαζί με αρκετά άλλα, συγκροτούν μια πρώτη προσεκτική, αλλά σφαιρική παρέμβαση σ' αυτό το πεδίο, που τελικά αφορά έναν στους τρεις νέους.

Ηδη τις προσεχείς ημέρες έχουμε την πρώτη έκθεση και το συνέδριο για την νεανική επιχειρηματικότητα από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Δεύτερος τομέας, η συμμετοχή των νέων. Είναι αλήθεια ότι συνήθως αναφερόμαστε μελαγχολικά στο θέμα της συμμετοχής. Θυμίζει μια παλιά ιστορία, ίσως ένα χαμένο στοίχημα, γιατί πολύ συχνά συνδυάστηκε με γραφειοκρατικά σχήματα, ελεγχόμενα από τον κομματικό πατερναλισμό. Και ακόμα, γιατί το αίτημα της συμμετοχής πολλές φορές στερείται ενός ουσιαστικού πρακτικού αποτελέσματος.

Δεν πρέπει όμως να παραιτηθούμε. Ειδικά η συμμετοχή των νέων είναι καθοριστική για την προοπτική του δημοκρατικού πολιτεύματος, για την οικοδόμηση της κοινωνίας των πολιτών στην οποία προσβλέπουμε.

Αναζητήσαμε πρακτικούς και σύγχρονους τρόπους να προωθήσουμε τη συμμετοχή των νέων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, ώστε από τη μια πλευρά να αξιοποιηθεί αυτή η αυξημένη διαθεσιμότητα των νέων για εθελοντική δράση που καταγράφεται τελευταία και στην οποία αναφέρθηκε ο Πρωθυπουργός και από την άλλη, να ενισχυθεί το νέο κύμα ανάπτυξης κοινωνικών οργανώσεων νέων σε όλη την Ελλάδα.

Στο πλαίσιο αυτό κάναμε μερικές μικρές, αλλά πιστεύω χαρακτηριστικές προσπάθειες. Πρώτον. Λειτουργεί ένα σύστημα δημόσιας χρηματοδότησης οργανώσεων και ομάδων νέων, το οποίο μπορεί να βελτιωθεί, κυρίως με τη συνδιαχείριση των ίδιων των οργανώσεων των νέων.

Δεύτερον. Ενθαρρύνεται οικονομικά και οργανωτικά η ανάπτυξη δικτύων οργανώσεων νέων. Μπορεί να αποτελέσουν τη νέα μορφή, το νέο σχέδιο για τη νεανική συμμετοχή στη χώρα. Τρίτον. Ενθαρρύνεται η συμμετοχή σε τοπικό επίπεδο, με τη δημιουργία των Δημοτικών και Νομαρχιακών Συμβουλίων Νέων στα οποία μετέχουν μαθητικές κοινότητες, τοπικές πρωτοβουλίες, νέων σύλλογοι κλπ.

Και τέλος, μετά από δέκα και περισσότερα χρόνια προσπαθειών, συστάθηκε το Εθνικό Συμβούλιο Νεολαίας. Η απόφαση της Κυβέρνησης να μην προχωρήσει στη σύστασή του με νόμο και να θέσει τις ίδιες τις οργανώσεις των νέων προ των ευθυνών τους, πιστεύω ότι συνέβαλλε θετικά, όπως και η υποστήριξη που παρασχέθηκε στις σχετικές διαδικασίες.

Γνωρίζουμε τους φόβους ότι το Εθνικό Συμβούλιο μπορεί να εξελιχθεί σε ένα ακόμα γραφειοκρατικό σχήμα. Οι πρώτοι που συμμερίζονται αυτούς τους φόβους και προσπαθούν, φαντάζομαι είναι τα μέλη του και τα μέλη του προεδρείου του, αν δεν καταφέρει να ξεπεράσει τα παλιά καταδικασμένα πρότυπα.

Ωστόσο, πρέπει να αναγνωρίσουμε, ότι είναι ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι οι πολιτικές οργανώσεις ευρύτατου φάσματος και για πρώτη φορά ένας μεγάλος αριθμός κοινωνικών οργανώσεων, μαζί, μπόρεσαν να συμφωνήσουν και να συμπράξουν. Και πάντως, είναι η πλέον θετική εξέλιξη σε ότι αφορά τη νεανική συμμετοχή τα τελευταία χρόνια, όπου ακόμα και ιστορικές οργανώσεις όπως η ΕΦΕΕ τελούν σε κατάσταση διάλυσης και απραξίας.

Το ΕΣΥΝ μπορεί να φέρει κάτι καινούργιο στο νεανικό κόσμο, αν αξιοποιήσει τη δυναμική που προκύπτει απ' τη συνάντηση των παραδοσιακών με νέα σχήματα που ανέδειξε η σύγχρονη κοινωνική δυναμική. Θα είμαστε εδώ για να το παρακολουθήσουμε και για να το υποστηρίξουμε σ' αυτή την προσπάθεια.

Το τρίτο κεφάλαιο είναι η πληροφόρηση των νέων. Εδώ τα πράγματα είναι πολύ συγκεκριμένα. Η πρόσβαση στην χρήσιμη και κατάλληλη πληροφορία είναι πλέον δημοκρατικό δικαίωμα. Οι νέοι για να λάβουν καθοριστικές αποφάσεις στη ζωή τους όπως πρέπει από πολύ νωρίς να κάνουν, πρέπει να γνωρίζουν, για να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που τους παρέχονται πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους την αντίστοιχη πληροφόρηση ειδικά στις μέρες μας που το ζητούμενο δεν είναι πια τόσο η παροχή της πληροφορίας, είναι η εποχή της υπερπληροφόρησης, όσο η διαχείρισή της.

Με την υποστήριξη των πλέον σύγχρονων τεχνολογικών μέσων το δημόσιο σύστημα πληροφόρησης των νέων αναπτύσσεται ήδη σε όλη την Ελλάδα, με 14 σημεία μέλη του. Όλα τα συναρμόδια υπουργεία συνδυάζουν τις δομές πληροφόρησης που διαθέτουν, για να καταστεί διακριτή και εύκολα αναγνωρίσιμη η πληροφορία που αφορά τους νέους, ενώ η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη θα υποδεχθούν δύο μεγάλα πολύκεντρα πληροφόρησης, όπου θα στεγάζονται όλες οι υπηρεσίες που αφορούν τους νέους.

Και τέλος, τα δικαιώματα των παιδιών και των νέων. Πρόκειται για μια κατ' εξοχήν διυπουργική δράση που κάτω από μια πανελλήνια εκστρατεία με σύνθημα "πρώτα τα παιδιά", θα στεγάσει όλες τις δράσεις προαγωγής και προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών με μια αντίληψη που υποδεικνύει ότι το παιδί δεν είναι αντικείμενο προστασίας, αλλά υποκείμενο δικαιωμάτων.

Μ' αυτό το σύνθημα, ξεδιπλώνεται μια ολοκληρωμένη πολιτική για την ανήλικη νεότητα, με συγκεκριμένα μέτρα και απτά αποτελέσματα.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι, φοβάμαι ότι σας ταλαιπώρησα αρκετά με κάποιες λεπτομέρειες. Θέλαμε όμως να σας δείξουμε ότι παρουσιάζουμε ένα κατά κυριολεξία πρόγραμμα δράσης της κυβέρνησης, ότι κυριολεκτούμε σ' αυτό.

Είναι αλήθεια ότι αποτελεί ένα ρίσκο υπό μία έννοια. Διακινδυνέψαμε να εκτεθούμε στο συγκεκριμένο και εσείς τώρα έχετε 160 λόγους να μας ελέγξετε και ξέρουμε ότι θα είστε αυστηροί κριτές. Εμείς πάντως σας υπολογίζουμε και σαν συνεργάτες και πρέπει να το πω αυτό.

Στηριζόμαστε στην ευαισθησία, την πρωτοβουλία, τις ιδέες, αλλά και την κριτική σας. Γι' αυτό το λόγο αυτό το πρόγραμμα θα αποτελέσει αντικείμενο ενός ευρύτατου διαλόγου με τις οργανώσεις των νέων σε όλη την Ελλάδα. Δεν αναστέλλουμε την εφαρμογή μέχρι να συζητήσουμε. Δουλεύουμε και το βελτιώνουμε.

Πρόκειται για ένα ανοιχτό πρόγραμμα, που είναι ανοιχτό στη δικιά σας πρόταση, στη δικιά σας κριτική, στη δικιά σας συμβολή. Δεν υπάρχει ένα θέσφατο που υποχρεούμαστε να ακολουθήσουμε. Είναι από την φύση του ένα ανοιχτό σύστημα. Σ' αυτόν τον κοινωνικό διάλογο, φαντάζομαι ότι θα συμμετάσχει και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, όπως και τα στελέχη της Διυπουργικής Επιτροπής.

Πρέπει να πω ότι θα συναντηθούμε ξανά, για να συζητήσουμε πια επί του συγκεκριμένου, αφού σήμερα το έχετε πάρει στα χέρια σας, αφού μπορείτε να κρίνετε και να διατυπώσετε συγκεκριμένες προτάσεις.

Κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Υπουργέ, κύριοι Υπουργοί, η παρουσία σας εδώ, η παρουσία όλων των μελών της Διυπουργικής Επιτροπής, υποδηλώνει έναν καινούργιο κύκλο της πολιτικής για τη νεολαία στην χώρα μας. Στις αρχές της δεκαετίας του '80 τέθηκαν τα θεμέλια μιας πολιτικής πρωτοποριακής για τη νεότητα.

15 χρόνια μετά ανοίγουμε έναν καινούργιο ιστορικό κύκλο, με μέτρο, με έργο, με συνέπεια, με ουσία. Προσπαθούμε να εργαστούμε για το είναι και όχι για το φαίνεσθαι. Και είμαστε έτοιμοι να συνεργαστούμε μαζί σας για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Μ' αυτές τις σκέψεις, νομίζω ότι ολοκληρώνω την παρουσίαση κάποιων βασικών σημείων αυτού του προγράμματος. Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την παρουσία σας σήμερα εδώ. Θα ήθελα να ανανεώσω το ραντεβού μας για τη συζήτηση πια επί του συγκεκριμένου και θα ήθελα να σας παρακαλέσω να μείνετε για λίγο στον προθάλαμο, για να μπορέσουμε να συζητήσουμε, έστω και στα όρθια, σε μια πρώτη γεύση, το περιεχόμενο αυτής της καινούργιας πρωτοβουλίας. Σας ευχαριστούμε.